

FORHOLDET MELLEM MAND OG KVINDE

FAMILIEN ER SAMFUNDETS OG KIRKENS GRUNDCELLE

INDLEDNING: Måske kan alle blive enige om, at forholdet mellem mand og kvinde i det 3. årtusind er et stort problem, måske det største. I den moderne verden har man lagt vægt på ligheden mellem mand og kvinde. Der er ikke en egentlig kønsforskel. Man forveksler 'lighed' med 'ligestilling'. Ægteskabet er afløst af kæresteforhold. Homofile par kan gifte sig og endda på en kunstig måde få børn. Det seksuelle er en privat sag, det er dogmet i dag. En kvinde har ikke lov til at være kvinde, fordi en kvinde har ikke samme værdi som en mand. Vi kan faktisk tale om, at det nye kvindesyn i 70erne maskuliniserede kvinden.

Den måske vigtigste konsekvens af dette syn på mand og kvinde er, at fødselsraterne internationalt er for nedadgående. Der fødes færre og færre børn, og kvinderne bliver ældre og ældre, når de føder.

Det er meget tankevækkende, at vi nu overalt i verden skal tænke grønt, som betyder, at naturen skal respekteres på sine egne præmisser, således må en ulv have lov til at være en ulv osv.

Mit spørgsmål er, om mennesket er undtaget fra denne grønne måde at tænke på? Har mennesket sin egen identitet som menneske? Elle må det enkelte menneske selv bestemme over sin identitet?

Ingen kan benægte, at det moderne samfund har en sexet kultur med de mange problemer, det medfører.

Politisk siger man nu, at børn og unge generelt mistrives. Kvinder mellem 19 og 25 år er den største risikogruppe for depression. I øjeblikket er der færre og færre kvinder (og mænd?), der søger uddannelse som socioassistenter og sygeplejersker.

Jeg oplever, at den grønne tænkning vedr. mennesket er tabu.

Den nye feministkultur fra 1968 medførte både i praksis og teoretisk, at man skilte sex, frugtbarhed og kærlighed fra hinanden med påstand om, at nu skulle kvinder (piger?) have ligeså meget ret til fri sex som mænd. Har mænd ret til fri sex? Men unge piger og kvinder havde et handicap: de kunne blive gravide, når de havde fri sex. Derfor udviklede man kunstig prævention i forskellige former og indførte kvinders ret til fri abort på grundlag af et nyt dogme: Kvinden havde ret til at bestemme over sin krop. Og Porno blev legitim.

Man definerer således i dag kvindens identitet som en, der har eneret til sin seksualitet og som den, der har ligeså meget ret til at få en uddannelse og et job i samfundet, hvor hun selv kan tjene sine penge, så hun ikke er afhængig af en mand. Man siger, at kinesiske kvinder i dag ikke gifter sig, da de nu har mulighed for selv at tjene til livets opretholdelse. I flere generationer under det marxistiske styre måtte en kinesisk kvinde kun få ét barn. Nu opfordres hun af regeringen til at få to børn. Noget tyder på, at det kan hun ikke finde ud af.

Også moden ændrede sig radikalt i 70erne. Der var tidligere forskel på, hvordan en mand gik klædt og en kvinde. Kvinder begyndte at klæde sig som mænd med bukser og skjorter osv. Noget tyder på, at det er ved at vende om. Kjolerne i en eller anden udgave er ved at komme tilbage, endda "lange" kjoler. Når man ser på moden, får man helt klart den opfattelse, er der hersker forvirring:

hvordan skal en kvinde klæde sig? Kvindeklæderne har fået en meget seksuel karakter. Er det, fordi kvinder vil demonstrere, at de er kvinder ved at fremvise deres krop?

Jeg har ofte konstateret, at små piger (op til skolealderen) virkelig går klædte som piger og ikke som drenge. Når de kommer ud i det offentlige rum, nemlig i skolen skal de ligne drenge. Prøv engang selv at observere det.

Jeg har også ofte konstateret, at kvinder forholder sig anderledes til deres nyfødte børn og endda lang tid efter fødsel end fædrene gør. Hele moderens krop er i bogstavelig forstand til for barnet. Hun holder om det på en særlig måde og hun "danser ofte". Det gør en far ikke med et spædbarn, og hvis han gør det, er det "kunstigt". Han efterligner moderen og prøver måske instinktivt at opfylde barnets behov. Disse observationer fortæller mig, at der er en vigtig forskel på en kvinde og hendes krop og en mand og hans krop. Selve amningen markerer denne forskel. En mand kan kun give et barn flaske, og videnskaben har påvist, at børn, der kun får flaske udvikler sig langsommere end børn, der bliver ammet. Min erfaring siger mig, at vi i dag tilsyneladende undervurdere amningens menneskelige betydning. En kvinde ammer helt anderledes end et hundyr. Barnet ligger ved hendes bryst og bliver omsluttet, så barnet i den allerførste tid ikke mærker forskellen mellem at være inde i moderen og ved hendes bryst. I mit arbejde med mennesker fremgår det ofte, at et barn, der ikke har fået modernælk på den rigtige måde eller lang tid nok, har fået et "traume", en grundlæggende mangel, nemlig, at det ikke er blevet bekræftet i sin identitet. De berømte 'varme hænder' har også en biologisk betydning netop for et spædbarn. Det skal 'føle' moderens omsorg og kærlighed. Det kan kun en kvinde gøre takket være sin følsomme krop, og den måde hun kan amme barnet på. Hendes krop er altså tilpasset barnets behov. Dyrunger har slet ikke dette behov, de skal blot have noget at drikke. Et dyrs patter sidder for nederen og ikke ved hjertet.

Et andet område, hvor feminismen også har slået igennem, er sporten og militærtjenesten. I min ungdom var sport for drenge og kunst og dans for piger. I dag driver kvinder sport og sikkert ikke dans og kunst. Men det forekommer mig, at når kvinder driver sport virker det i mange tilfælde "unaturligt", kunstigt. De prøver at efterligne mænd: De skal være 'stærke'. De fleste vil sikkert protestere, for det er jo udfordrende bemærkninger.

Jeg har mange gange hørt kvinder sige i personlige samtaler: "Der findes ikke rigtige mandfolk". De er alle teenager. Konsekvensen af denne udvikling af kvinden som en mand er derfor, at en mand ikke kan finde ud af, hvad en mand er. Mon ikke også det er en af årsagerne til homoseksualitet?

En ung kvinde sagde til sin bedstemor: Kvindens første opgave er at give livet videre. Det sagde hun spontant og måske også som en reaktion på sin feministiske opdragelse.

Jeg tror ærlig talt ikke, at nogen kan eller vil modsige denne beskrivelse af situationen. Men selve emnet er tabu, og det er problemet. Vi må ikke tænke grønt og spørge, hvad en kvinde, er og hvad en mand er, set på baggrund af naturen.

At tænke grønt betyder teologisk, hvordan Gud, der har skabt alle ting også mennesket, ser på manden og kvinden og deres relation till hinanden. Det ved vi kristne godt, for det er bl. a. det, Bibelen handler om. Guds syn på mand og kvinde er radikalt forskelligt fra det moderne syn på mand og kvinde. Men det har det historisk set altid været, når man ser på familiemønstrene gennem alle tider og rundt omkring i verden.

Min pointe er ikke at gøre kvinden mindre værdig end manden (det var nok feminismens legitime ønske at rette op på en sådan falsk kultur), men mere 'værdig', fordi det handler om kærlighed.

Kun kvinden er bygget til fysisk og psykisk at kunne elske et barn fra undfangelsen af. I dette menneskesyn er det netop barnet fra livets første øjeblik af, der skal være 'verdens navle'. Den gravide moder omslutter instinktivt sit barn. Erfaringen viser, at hvis et barn ikke har mærket moderens omsorg, da det var undervejs, efterlader det dybe traumer i barnet: Det føler sig ikke noget værd, fordi det ikke var virkelig elsket. Det er kærligheden, der bekræfter barnets identitet.

Dette kristne menneskesyn adskiller sig radikalt fra de fleste andre menneskesyn i historiens forløb: Det fastslår, at ethvert menneske er til for sin egen skyld! Det er det, jeg vil forsøge at forklare.

MAND – KVINDE – BØRN.

1. Der findes to skabelsesfortællinger i Bibelen. 1. Mos. 1 + 2-3. Normalt kalder man dem for 'skabelsesberetninger'. Formålet er ikke at fortælle os hvordan Gud skabte verden og os; men i billedform at fortælle os om meningen med skabningen.

2. I kapitel 1, som er en slags prolog til hele Det gamle Testamente, tegnes billedet af en "uge" hvor Gud skaber alting. Menneskets arbejde, som har ugen som ramme, afspejler Guds arbejde, nemlig skabningen af hele universet. Manden og kvinden tilsammen er skabt i Guds billede (1.26-28). Kun de to tilsammen ligner Gud. Men det skal forstås således, at en bestemt mand og en bestemt kvinde tilsammen ligner Gud. Gud har skabt den mand for den kvinde, og den kvinde for den mand. Gud skaber på denne måde en ganske konkret familie som et billede på sig selv. Det er selvfølgelig ikke så let at forstå. Men det er den teologiske sandhed. Formålet med at skabe mand og kvinde på denne måde er, at de sammen med ham skal skabe nye menneskeliv.

3. Den anden skabelsesfortælling, kap. 2, er forskellig fra kap. 1, men budskabet er følgende:

Gud skaber kvinden som et 'hus' af mandens ribben. Det skal forstås symbolsk. Hvem skal bo i det hus? I vor tid vil svaret være: Hende selv. Den moderne tankegang er, at en kvinde i princippet er 'singel'. Men i Guds tankegang er hun bygget som en bolig. Et nyskabt menneske skal have et sted at bo, som er specielt indrettet til det, så det kan have det rart, være tryk og vokse og blive et selvstændigt menneske. Alt det ligger der i fortællingen. Men kvindens krop skal også være "bolig" for et nyfødt barn, for barnet føler ingen væsentlig forskel mellem at være inde i kroppen og udenfor. Dyreunger har slet ikke det samme behov i forhold til moderdyret. De lærer hurtigt "at stå på egne ben". Det skal bare have noget at spise. Derfor skal det bemærkes, at dyr ofte får flere unger på en gang, mens kvinder normalt kun får ét barn ad gangen. Det peger på det enkelte barns enestående værdi i Guds perspektiv.

Forfatteren konkluderer:

"Af denne grund forlader en mand sin far og sin mor og binder sig til sin kvinde (= hustru), og de bliver til ét kød (V24)".

Det er manden, der skal forlade sin familie og starte en ny familie ved at binde sig til sin hustru. Det er ikke hende, der skal binde sig til ham, men ham, der skal binde sig til hende: Han skal være hendes mand. Når forfatteren bruger udtrykket: 'de bliver til ét kød', forstår han det som en 'levende organisme'. Familien sammenlignes med en levende organisme, netop fordi det handler om at give livet videre. Men samtidig understreger forfatteren, at denne 'organisme' også har seksuel karakter, dvs. de skal også kropsligt blive én organisme for at kunne skabe nyt liv. Det er 'kroppens teologi': Den seksuelle akt skal være en kærligheds akt, der befrugter, der skaber liv.

4. Kapitel 3 fortæller, at Guds plan med mand og kvinde bliver ødelagt af "slangen".

Slangen var i datiden (9.-8. årh. f Kr.) symbolet på Ba'al, som var overguden i den kaldæiske gudeverden, der var modstykket til Israels religion. Ba'al var på en gang frugtbarhedsguden og krigsguden. Det er kvinden, slangen henvender sig til, for det handler også her om frugtbarhed. Men Adam står lige ved siden af hende. Han burde have gennemskuet slangens snedige bedrag og have stoppet hende. Han er altså den hovedansvarlige for denne alvorlige synd mod Gud. Slangen dvs. datidens hedenske religion havde en anden forståelse af det seksuelle end Gud for at bruge en nutidig talemåde.

Datidens religiøse spørgsmål var, om kanaanæernes guder var ligeså stærke som Israels egen Gud Jahve?

Den kanaanæiske religion var grundlæggende sexet. Således var der mange statuetter af nøgne gudinder med slanger i hænderne.

Både Adam og hans hustru falder for fristelsen og overtager den hedenske kults syn på mand og kvinde, den falske form for seksualitet, som herskede i samtiden. Forholdet mellem mand og kvinde blev et problem, måske ligefrem ødelagt, hvad det seksuelle og kærligheden angår. Også moderens forhold til sine børn ville blive et problem. Familien, som Gud havde skabt, blev ødelagt.

Ikke blot forholdet mellem mand, kvinde og børn bliver problematisk, men også menneskets forhold til naturen (jfr. "den grønne omstilling"). Forfatteren beskriver Adams problem i forhold til naturen med de samme ord som kvindens problem i forhold til sine børn: Et såre problematisk og smertefuldt forhold.

5. Moseloven forsøger, at regulere forholdet mellem mand og kvinde og forældre og børn med mange bestemmelser. Men det lykkedes ikke Hr. og Fru Israel at genoprette deres oprindelige harmoniske forhold.

6. Til sidst vil jeg stille spørgsmålet, om den nævnte tekst om 'syndefaldet' (kap. 3) også kan kaste lys over vor tids "dæmonkultur". Slangen var jo symbolet på afgudsdyrkelse, som i NT bliver direkte relateret til Djævelen og hans okkulte verden (Åb.). Slangen selv bliver forstået som djævelen i NT. Det er altså djævelen, der fristede og forførte kvinden. Når Gud siger, at han vil skabe konflikt mellem slangen og kvinden gennem alle tider (3,15), betyder det, set i bakspejlet, at kvinden i særlig grad vil blive offer for djævelens ødelæggende angreb, fordi hun af natur er meget følsom og derfor lettere at påvirke? I så fald angribes hun netop, fordi hun er kvinde. Er det i sidste ende også forklaringen på de utroligt mange seksuelle overgreb gennem alle tider: Ønsker Djævelen både menneskeligt og fysisk at ødelægge hende som Guds smukkeste skabning?

Denne forståelse er måske den teologiske forklaring på nutidens feministiske problematik.

7. Den endelige løsning på dette dybe menneskelige problem har Jesus givet os, da han blev sandt menneske. Nu genopretter han forholdet mellem mand og kvinde og forældre og børn. Det er det kristne ægteskabssyn, som i bund og grund er forskelligt fra den aktuelle forståelse af forholdet mellem mand og kvinde, forældre og børn. Men det kristne ægteskabssyn forudsætter, at vi "kender" Gud på den rigtige måde, sådan som det er fremstillet ovenfor. Ellers gentager historien sig.

Nøgleordet i mandens og kvindens forhold og forældrenes forhold til børnene er tryghed. Familiefællesskabet skal være helt igennem trygt takket være alles kærlighed. Det er Guds syn på familien.

det ægteskabelige bånd mellem en kristen mand og kvinde har Kristus derfor gjort til et sakramente, til noget helligt, som afspejler hans forhold til os, sin kirke. Vi er åndeligt ført tilbage til situationen i 1. Mos. 2 inden syndefaldet, hvor forholdet mellem manden og hustruen var smukt.

Men det skal understreges, at denne guddommelige helbredelsesproces mellem en mand og kvinde i et ægteskab er en proces, som kan tage tid. Parternes fortid i den familie, som de er opvokset i, kan være en væsentlig årsag til, at de ikke for alvor kan "finde hinanden". Men Kristus har givet os en åndelig terapi, som kan sætte mennesker fri af deres traumatiske fortid og gøre dem i stand til at indgå i et sundt parforhold. I dette perspektiv kan vi bruge udtrykket "at blive giftefærdig", dvs. at blive menneskelig modne til at indgå i et personforhold. I kirkens domstolsarbejde har vi desværre mange eksempler på en så alvorlig umodenhed, at vi må erklære ægteskabet ugyldigt.

Det handler i sidste ende om at være i stand til at elske på den rigtige måde, både en ægtefælle og sine børn. Denne kærlighed må ikke forveksles med følelser. Kærlighed er en åndelig evne til at give sig selv til en anden og til andre. Uden Jesu direkte involvering vil det ikke være muligt. Vi kan tale om åndelig terapi. Desværre har vi som kirke ikke fuldt ud udviklet denne terapi, så vi kan tilbyde alle ægtefæller den. Parterapi kan ikke erstatte den guddommelige terapi.

FAMILIEN ER SAMFUNDETS OG KIRKENS GRUNDCELLE

Denne fremstilling af forholdet mellem mand og kvinde set med Guds øjne skal afrundes med følgende syn:

Da Gud skabte manden og kvinden i sit billede, var det hans projekt at bygge menneskeheden op med familien som grundcellen. Det var dette projekt, der blev umuliggjort, fordi vores stamforældre fravalgte Gud og gjorde sig selv lig med ham. Konklusionen var udviklingen af en menneskehed, der var en total forfalskning af det sande menneskesyn. Det er det hele Bibelen beskriver. Mandens og kvindens forhold til hinanden og til deres børn blev ødelagt og derfor også samfundet. Den aktuelle situation i verden i dag er beviset. Det handler hele tiden af om fjendskab og krig og misbrug af mennesker. Jeg oplever, at vores nutidige danske samfund afspejler denne situation, ligegyldig hvor meget vi taler om "menneskerettigheder". Trives vores børn? Trives vores gamle? Trives mændene og kvinderne? Hvad er vores forhold til indvandrere og deres til os? Hvad er vores forhold til den natur, vi er ansvarlige for? Samfundene rundt omkring i verden er ikke for alvor menneskeværdige. Grunden er, at mandens og kvindens forhold ikke er på plads, så et menneskeligt samfund ikke kan bygges op.

Det er denne globale situation hele Bibelen handler om; men Gud har ikke opgivet sit skabelsesprojekt. Hans Søn Jesus blev sandt menneske for at genopbygge denne menneskehed. Kirken er den nye menneskehed, men betingelsen er, at den er bygget op af familier, der fungerer sådan, som Gud oprindeligt skabte den, altså at det sande forhold mellem mand og kvinde bliver genoprettet. For at det kan ske, har Kristus gjort forholdet mellem mand og kvinde til et sakramente, hvis de er kommet til tro og er blevet Guds børn dvs. er blevet døbt. Den sakramentale karakter af deres forhold betyder ganske enkelt, at kirkens brudgom selv er tilstede i denne familie ved sin Helligånd, Skaberånden, for grundlæggende at forny forholdet mellem denne bestemte mand og kvinde. Derfor er en kristen familie også kirkens grundcelle. Kristi kirke skal grundlæggende bygges op af disse celler. NT kalder derfor de kristne familier for "huskirker".

Men en familie kan kun blive en ægte og levende grundcelle, hvis ægtefællerne hver for sig og sammen har et personligt trosforhold til Faderen og Sønnen og Helligånden.

Lukas beskriver i AG (4,32) den første kirke i Jerusalem således: "*De troendes skare var ét hjerte og sind*". Således kan man også beskrive den kristne familie. Ægtefællerne og børnene skal være helhjertet forenet. Det kan vi kun virkeliggøre med Helligåndens hjælp.

18 09 2026 (VI)

Lars Messerschmidt